

www.turisturaj.cz

POZNEJTE BAROKNÍ KRÁSY

PLZEŇSKÉHO
KRAJE

PLZEŇSKÝ KRAJ

Poznejte barokní krásy Plzeňského kraje!

Vydejte se na cestu po barokních perlách Plzeňského kraje – kraje unikátních památek i přírodních krás, kultury a bohaté historie.

Na mnoha místech se zde můžete setkat s odkazem slavných stavitelů – Kiliána Ignáce Dientzenhofera, Jana Blažeje Santiniho-Aichela, Jakuba Augustona a dalších. Nabízíme Vám trasu, která Vás seznámí s nejkrásnějšími barokními památkami Plzeňského kraje. Svě putování můžete zahájit v Plzni, krajské metropoli.

1.DEN

Historická Plzeň *(výchozí bod)*

- ✓ Prohlídka historické části Plzně - města proslaveného nejen pivem, ale i mnohými turistickými cíli a kulturními akcemi. Ne náhodou se stala krajská metropole **Plzeň** Evropským městem kultury 2015.

- ✓ Z významných barokních památek se zde nachází především budova plzeňského biskupství na náměstí Republiky – stavba Jakuba Augustona z roku 1710 a kostel sv. Anny (v Bezručově ulici) s přilehlým bývalým dominikánským klášterem, nyní knihovnou, z let 1711 – 14. Nenechte si ujít zajímavou nově otevřenou expozici Muzea církevního umění plzeňské diecéze v nedalekém františkánském klášteře.

2.DEN

Manětín *(autobusem)*

- ✓ Přesun *(autobusem)* do **Manětína** – barokní perly západních Čech. Jeho nejvýznamnější památkou je zámek, jemuž dal po požáru roku 1712 současnou podobu Tomáš Haffenecker. Zámek je od roku 2001 národní kulturní památkou) Tato mohutná budova s dvojicí věžovitých rizalitů do nádvoří zabírá jižní stranu náměstí, uvnitř se nachází expozice přístupná veřejnosti. Terasy před zámkem vynikají jako galerie alegorických barokních soch. Zámek je spojen krytou chodbou

s děkanským kostelem sv. Jana Křtitele (s obrazy Petra Brandla), původně gotickým a barokně přestavěným v letech 1712 – 1717. Doporučujeme návštěvu zámku i příjemnou procházku barokní zahradou a parkem při jižním průčelí zámku.

Zámek Manětín

V Manětíně se nachází řada chráněných barokních domů. Ke hřbitovu vede tzv. Vysoká cesta bohatě zdobená sochami z 18. století, a to až k raně baroknímu poutnímu kostelu sv. Barbory. Výjimečná sochařská výzdoba města je převážně dílem Štěpána Borovce a Josefa Herschera.

Sousoší Nejsvatější Trojice

Poznejte barokní krásy Plzeňského kraje!

Z Manětína se vydáme po *modré turistické značce* do Rabštejna nad Střelou, který byl v minulosti nejmenším městem střední Evropy, dnes je částí města Manětína s cca 20 obyvateli. Na místě původního gotického hradu stojí nyní barokní patrový zámek z r. 1705. K bývalému klášteru servitů přiléhá kostel Panny Marie Sedmibolestné z let 1766 – 1769, dílo Anselma Luraga. Rabštejn nad Střelou je památkovou zónou

Kostel Panny Marie Sedmibolestné

s řadou cenných dřevěných a hrázděných staveb a barokních soch. V jeho okolí se nachází turisty oblíbená oblast povodí Střely – zdatnější turisté se mohou vydat po *zelené turistické značce* přírodním parkem Horní Střela. Lze využít také *značené cyklotrasy* v okolí.

3. DEN

Mariánská Týnice a Plasy

- ✓ Přesun do **Mariánské Týnice**, významné krajinné dominanty severního Plzeňska. Byla založena jako osada plaského kláštera a od konce 17. století pak jeho probošství. Dnes je součástí města Kralovice a už od 17. století bylo známé zejm. jako barokní poutní místo. Celý objekt prošel rozsáhlou památkovou obnovou a dílčí rekonstrukcí, která mu vrátila jeho vrcholně barokní vzhled.
- ✓ Zdejší poutní kostel Zvěstování Panny Marie z let 1720 – 1751 byl

Kostel Zvěstování Panny Marie

postaven podle projektu Jana Blažeje Santiniho na půdorysu kříže s ambity ozdobenými freskami Františka Josefa Luxe a nárožními kaplemi. Chrámová kopule, zříčená roku 1920, byla obnovena v roce 2000. V barokních prostorách probožství je dnes umístěna zajímavá expozice Muzea a galerie severního Plzeňska s bohatými sbírkami.

V červnu 2012 zde byla vysvěcena nově dostavěna kaple Obětování Páně, která je prvním krokem k obnově křídla ambitového dvora.

Z Mariánské Týnice se přesuneme po *červené turistické značce* nebo po značené *cyklotrase* či *autobusem* do města Plasy.

Plasy jsou známé cisterciáckým klášteřem, založeným roku 1144, který prošel v 1. polovině 18. století velkorysou barokní přestavbou. Na ní se podíleli všichni významní architekti té doby – Jean Baptiste Mathey, Jan Blažej Santini, Kilián Ignác Dientzenhofer. Právě klášterní kostel (Nanebevzetí Panny Marie) v Plasích, přestavěný Jean Baptiste Matheyem v letech 1661-1666, se stal prvním uměleckým projevem baroka v západních Čechách. V jeho interiéru najdeme cenné barokní obrazy (od Karla Škréty, M. Willmanna, Ignáce Raaba a J. K. Líšky) a vybavení.

Klášteř Plasy určitě stojí za Vaši návštěvu a prohlídku. Součástí celého areálu je kromě již zmíněného kostela Nanebevzetí Panny Marie budova konventu, vybudovaná v bažinatém terénu na 5100 dubových pilotech, dále prelatura, královská kaple, sýpky (doklad působení kancléře Klementa Václava Lothara Metternicha) a další stavby. Najdeme zde také

Poznejte barokní krásy Plzeňského kraje!

barokní pískovcovou kašnu se sochou sv. Jana Nepomuckého z 18. století (kostel sv.Václava s hrobkou rodiny Metternichů).

Klášter byl velmi bohatý, v jeho okolí se nacházelo několik barokních klášterních dvorců, např. Kálec, Hubenov, Býkov. Z nich je dnes přístupný pouze Býkov, využívaný v cestovním ruchu.

4.DEN

Kladruby u Stříbra – Pozorky

- ✓ V **Kladrubech u Stříbra (NKP)** navštívíme areál bývalého benediktinského kláštera, založeného roku 1115 knížetem Vladislavem I. Tento klášter disponoval v době svého největšího rozmachu obrovským majetkem a v 18. století prošel velkolepou přestavbou – za účasti vynikajících barokních architektů. Unikátní kostel Nanebevzetí Panny Marie byl přestavěn Janem Blažejem Santinim ve stylu barokní gotiky, autorem

Kostel Nanebevzetí Panny Marie

konventu kláštera je Kilián Ignác Dientzenhofer (1739). V rámci prohlídkových okruhů jsou přístupné expozice věnované řádu benediktnů a sv. Janu

Interiér kostela Nanebevzetí Panny Marie

Nepomuckému, klášterní kostel, opatský byt, refektář, lapidárium soch M. B. Brauna, knihovna a další interiéry (hospodářská budova, tzv.klášterní-latinská škola, stará prelatura-konvent a objekt malých stájí).

Z **Kladrub** je možné vydat se po *modré turistické trase* do **Stříbra**, kde bychom neměli opomenout původně gotický kostel Věch svatých.

Kostel Věch svatých

Ze **Stříbra** můžeme zamířit (*autobusem*) do **Bělé nad Radbuzou**, původní privilegované vsi přimdkých Chodů. Zde se nachází proslulý barokní kamenný most na osmi obloucích se šesti sochami svatých. Jeho stavba trvala 20 let (1703-1723).

Výlet je možné spojit s procházkou krásnou přírodou v chráněné krajinné oblasti Český les, která je zachovalá díky existenci někdejšího pohraničního pásma.

TIP: Příjemně odpočinout si pak můžete v **Konstantinových Lázních** - jediných lázních Plzeňského kraje. Zdejší minerální voda má největší obsah oxidu uhličitého ze všech pramenů v České republice. Je to klidné místo s pozoruhodným lázeňským parkem, řadou lázeňských domů, novým wellness centrem a krásnou okolní krajinou.

Po *žlutě značené turistické značce* dojdeme k nádhernému baroknímu zámku **Bezdrůžice**. Pokud byste měli zájem jet na kole, je možné využít *značené cyklotrasy*.

Konstantinovy lázně

Zámek Bezdrůžice

Poznejte barokní krásy Plzeňského kraje!

5.DEN

Dobřany *(autobusem nebo vlakem)*

- ✓ V **Dobřanech** navštívíme barokní skvost – dvanáctiboký kostel sv. Víta a Jana Nepomuckého s cenným vybavením, čtyřmi portály a lucernovitou

Kostel sv. Víta

- ✓ věžičkou z let 1727- 1733, vrcholné dílo Jakuba Augustona. Tento kostel má unikátní středový dvouhlavý oltář a je jednou z nejzajímavějších barokních staveb v Čechách i ve střední Evropě.

Oltář v kostele sv. Víta

Z dalších pamětihodností městečka si prohlédneme také pův. raně gotický kostel sv. Mikuláše, barokně přestavěný v 17. a 18. stol., u něj barokní zvonici a významnou technickou památku – pozdně gotický most, později barokně přestavovaný, se sochou sv. Jana Nepomuckého.

Z **Dobřan** zamíříme (*autobusem*) do **Chotěšova**, kde se na vyvýšeném místě nad řekou Radbuzou nalézá **klášter Chotěšov (NKP)**.

Tento krásný komplex, jedna z dominant Plzeňského kraje, je bývalým klášterem premonstrátek. Založil jej na počátku 13. století blahoslavený Hroznata. V době vrcholného baroka v 18. století byl přestavěn, zřejmě podle projektu Jakuba Augustona. Císař Josef II. pak klášter r. 1782 zrušil a budovy

Kapitula kláštera Chotěšov

byly zčásti upraveny na zámek. Monumentální barokní konvent z let 1734-1756 pak využívaly sestry salesiánky, které přistavěly novobarokní kostel Srdce Páně. Po 2. světové válce tady působila armáda, v té době bohužel došlo k naprosté devastaci celého kláštera. Dnes je tento rozlehlý areál v majetku obce. Ta se snaží o záchranu této stavby, která byla zařazena mezi nejhroženější památky světa. Západně leží barokní klášterní hospodářský dvůr se sýpkou z konce 17. století.

Poté se přesuneme (*autobusem*) do **Přeštic**, rodiště hudebního skladatele Jakuba Jana Ryby.

Zde si prohlédneme dominantní poutní barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie, dílo Kiliána Ignáce Dientzenhofera z let 1750 – 1775. Jeho čelní průčelí uzavírá dvojice 52 m vysokých věží, barokní báně byly osazeny až r. 1995. Kostel byl v roce 2008 prohlášen národní kulturní památkou.

Poznejte barokní krásy Plzeňského kraje!

V těsném sousedství kostela se nachází barokní děkanství z pol. 18.stol. Další barokní památky naleznete v Přešticích na náměstí, kde je mariánský sloup z konce 17.stol, barokní sochy sv. Kiliána a sv. Jana Nepomuckého z 18.stol a pozdně barokní kašna se sochou sv. Václava.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie

V okolí **Přeštic** se nacházejí ještě dva barokní zámky, které nejsou přístupné veřejnosti kromě mimořádných kulturních akcí (např. Haydnových hudebních slavností) a prohlídek v rámci Dnů Evropského kulturního dědictví – jsou to zámky **Dolní Lukavice** a **Příchovice**. Byly vystavěny podle návrhů architekta Jakuba Augustona a dnes jsou tyto objekty v soukromém vlastnictví. V Dolní

Lukavici se nachází bývalý zámecký hospodářský dvůr s pivovarem a zámecký park, který lze navštívit.

6.DEN Nebílovy (*autobusem*)

- ✓ V **Nebílovech** stojí uprostřed obce barokní zámek, dílo Jakuba Augustona z doby po r. 1705 podle projektu vídeňského dvorního architekta Johanna Lucase von Hildebrandta. Stavbu tvoří dvě rovnoběžná křídla krytá mansardovými střechami a spojená arkádovou chodbou, vstupní trakt má ve středu masivní hranolovu věž. V zadním křídle se nachází kaple sv. Antonína. Současnou podobu zámek získal až za Černínů koncem 18. století. Pak bohužel od 19. století chátral, po druhé světové válce byl dokonce určen k demolici, zachráněn byl rekonstrukcí po r. 1992. Dnes je areál zámku zpřístupněn veřejnosti a rozhodně stojí za Vaši návštěvu.

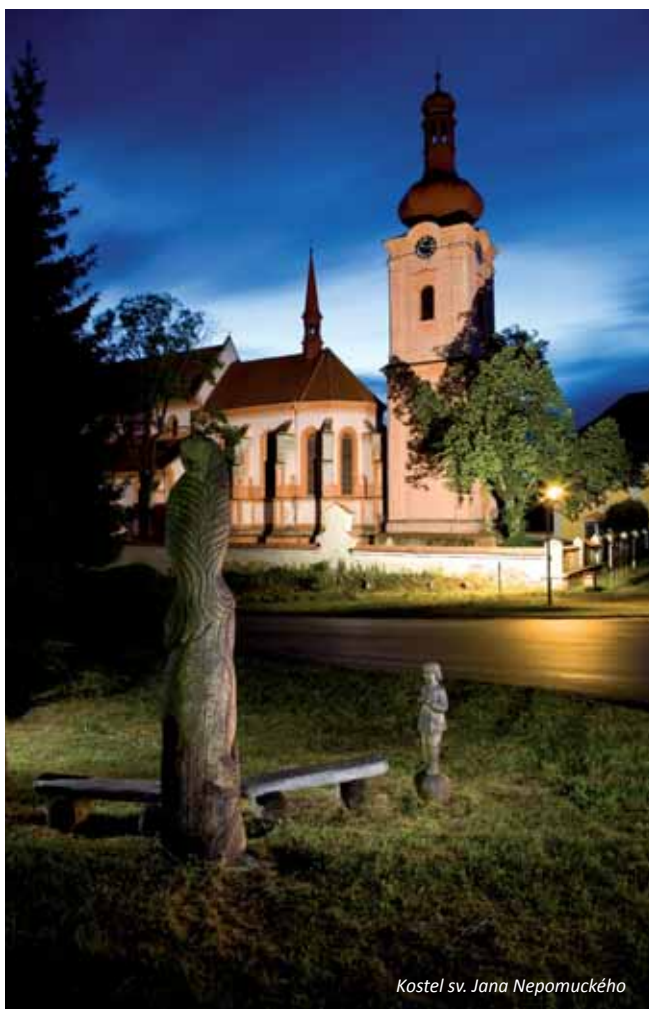
V obci najdeme také další barokní památky - bránu sousedního hospodářského dvora, barokní sousoší Nejsvětější Trojice, barokní faru a barokně přestavěný starší hřbitovní kostel sv. Jakuba Většího.

Pokud byste se mohli zdržet v Nebílovech déle, je tady také zajímavá naučná stezka.

Poznejte barokní krásy Plzeňského kraje!

Z Nebílov je možné odjet *autobusem* nebo jít po *zelené turistické trase* do **Chválenic** a odtud pak dojet do další zastávky na našem putování po významných barokních památkách Plzeňského kraje do města **Nepomuka**.

Nepomuk býval velmi známým poutním místem na Plzeňsku. Na místě rodného domu Jana z Pomuku byl v letech 1734 -1738 postaven barokní kostel jemu zasvěcený. Autorem projektu byl významný barokní stavitel Kilián Ignác Dientzenhofer. Hlavní jižní průčelí této pozoruhodné stavby tvoří plochý rizalit s kamenným portálem původního kostela a dvě věže. V nikách jsou umístěny barokní plastiky sv. Františka, Dominika a Jana Křtitele.

Kostel sv. Jana Nepomuckého

Nad Nepomukem uvidíme zámek **Zelená Hora**, který barokně přestavěli v 17. století Šternberkové. Proslul jako místo nálezu falza staročeského Rukopisu zelenohorského, v novější době pak jako dějiště románu Miroslava Švandrlíka Černí baroni. Po druhé světové válce byl využíván armádou, dnes zatím čeká na

opravu a využití. V současnosti je zámek pronajat obcí Klášter soukromému vlastníkovi a z důvodu rekonstrukce je pro veřejnost uzavřen.

Zámek Zelená Hora

V sousedství zámku stojí na místě památného kamene sv. Vojtěcha kostel Nanebevzetí Panny Marie, pův. gotický, dnes v barokní podobě ze 17. stol.

TIP: V nedalekých **Kasejovicích** se nachází pozdně barokní synagoga, kde je umístěno muzeum.

V blízkých **Chanovicích** lze navštívit v barokní budově bývalého Černínského zámku Muzeum lidových řemesel, informační centrum a nad zámeckým areálem pak vybudovaný skanzen lidové architektury.

7.DEN Klatovy *(autobusem)*

- ✓ V **Klatovech** na náměstí navštívíme monumentální barokní kostel Neposkvrněného početí Panny Marie a sv. Ignáce, který byl vystavěn v letech 1656 – 1717 pro potřeby jezuitské koleje. Stavba byla započata pod

Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie a sv. Ignáce

Poznejte barokní krásy Plzeňského kraje!

vedením architekta Carla Luraga, ale na dokončení se podílel i architekt Giovanni Domenico Orsi. Kostel se drží klasické koncepce jezuitů – má půdorys latinského kříže a kopuli nad křížením ramen. Vnější portály Kiliána Ignáce Dientzenhofera.

V podzemí tohoto kostela se nacházejí unikátní klatovské katakomby. Jsou to prostory, které byly určeny k pohřbívání jezuitů i dalších osob do r. 1783, kdy to zakázal císařský patent. Katakomby mají důmyslný větrací systém, který umožňuje udržovat optimální teplotu pro konzervaci mumifikovaných těl. Do dneška se jich zachovalo kolem 30.

Na náměstí je významnou památkou také barokní bývalá jezuitská kolej z let 1675 – 1717.

Za prohlídku rozhodně stojí i barokní lékárna U Bílého jednorožce se zařízením lékárny z roku 1773. Dnes slouží jako lékárnické muzeum,

je celoročně přístupné veřejnosti a můžeme zde vidět i třístupňovou lékárenskou pec, která je zcela ojedinělá v celé Evropě.

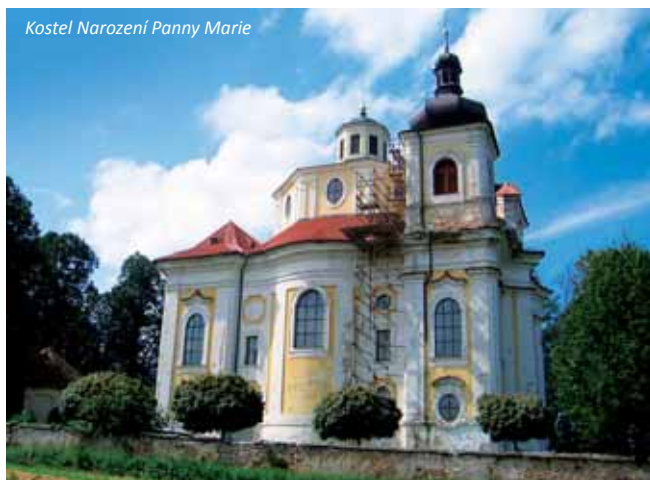
Dalšími významnými památkami jsou pozdně gotická Černá věž o výšce 81 metrů s vyhlídkovým ochozem, radnice, dále arciděkanství kostel Narození Panny Marie, pův. ze 13. stol., později několikrát přestavovaný.

V rámci přestavby na přelomu 19. a 20. století došlo k přenesení raně barokního portálu s reliéfem Panny Marie Klatovské. U tohoto kostela stojí Bílá věž ze 16. stol., renesančně a barokně upravená zvonice. Klatovy bývají pro svoji polohu často také nazývány „bránou Šumavy“.

Přesun po *žluté turistické trase* nebo *autobusem* do Nicova u Plánice.

V **Nicově u Plánice** se nachází cenný barokní poutní kostel Narození Panny Marie, který byl postaven v letech 1717 – 1726 podle návrhu Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Má čtvercovou loď s klenutou kopulí a půlkruhovou apsidu. Severní dvouvěžové průčelí je členěno pilastry. I když leží kostel na vršku,

je postaven na pilotech (jehlách). U tohoto kostela je poprvé použito klenutí stropu zvané „česká placka“. Zajímavé také je, že kostel je obrácen na jih, k Římu.

Přesun (*autobusem*) do Klatov a pak zpátky Plzně (*vlakem či autobusem*).

Vysvětlivky: NKP - Národní kulturní památka

Texty: Zpracovali studenti oboru Ekonomika a podnikání - cestovní ruch Střední odborné školy obchodu, užitého umění a designu, Plzeň, Nerudova 33.

Fotografie: Zdroj Plzeňský kraj, Nicovský nadační fond, Městské muzeum ve Stříbře, www.designtoscano.com a dále autoři Marek Vaneš, Jiří Koptík, Alexandr Vacek, Jiří Berger, Ludvík Hauser, Jiří Novák (zdroj Wikipedie), Michal Široký, Václav Cílek, Václav Podestát, Roman Dbalý, Martin Pouska, Václav Hynčík, Karel Nováček.

Vydáno: 2015